

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

КУЛТУРА

MONEY AND CULTURE

1v 2008

Пари и култура

Money and Culture

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Мирослав Дачев (главен редактор)
Николай Неновски
Огнян Симеонов
Радостин Вазов
Николай Крушков
Лора Шумкова
Андрей Янев

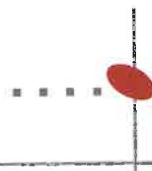
РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Григорий Вазов
Иван Искров
Левон Хампарцумян
Диана Митева
Детелина Смилкова
Борислав Сарандев
Румен Янчев
Григор Димитров
Юрий Стоянов
Мирослав Дачев

Художник на корицата:
Андрей Янев
Дизайн и предпечат:
Галодизайн ООД
Печат: Колор Студио ЕООД

Адрес на редакцията:
София 1618
ул. „Гусла“ №1 (кв. „Овча купел“)
Висше училище
по застраховане и финанси
ст. 405, тел. (02) 40 80 15
e-mail: pariikultura@vuzf.bg
www.vuzf.bg

© Copyright 2008
Висше училище по застраховане и финанси
Никаква част от този том не може да бъде преведана
или възпроизведена под каквато и да е форма без
писменото разрешение на издателя

EDITORIAL COMMITTEE

Miroslav Dachev (Editor-in-Chief)
Nikolay Nenovsky
Ognyan Simeonov
Radostin Vazov
Nikolay Krushkov
Lora Shumkova
Andrey Yanev

EDITORIAL BOARD

Grigorii Vazov
Ivan Iskrov
Levon Hampartzumian
Diana Miteva
Detelina Smilkova
Borislav Sarandev
Rumen Yanchev
Grigor Dimitrov
Yuriy Stoyanov
Miroslav Dachev

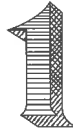
Cover: Andrey Yanev
Design and Prepress:
GaloDesign Ltd.
Press: Color Studio Ltd.

Address:
1618 Sofia
Ovcha kupel quarter, 1 Gusla St.
Higher School
of Insurance and Finance
office 405, tel. 00359 2 40 80 15
e-mail: pariikultura@vuzf.bg
www.vuzf.bg

© Copyright 2008
Higher School of Insurance and Finance
No part of this volume may be translated
or reproduced in any form without
written permission from the publisher

КУЛТУРА

ВИШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

БРОЙ / 2008

2008

MONEY

HIGHER SCHOOL OF INSURANCE AND FINANCE

f)

St.

15

Price
dated
per

Concordance. Paper is very fine
and also as good as new,
Kondo can find it for
to me as well!

Tom B. Zane

Съдържание:

КУЛТУРАТА И ПАРИТЕ

■ Интервю с Иван Искров, Управител на Българска народна банка	5
■ „Пари“ и „Култура“ за културата и парите	10
■ Николай Неновски. От икономика без пари към златен стандарт. Защо Ленин се променя?.....	12
■ Радостин Вазов. За същността на парите	33
■ Николай Крушков. Художествена култура и пазарна икономика: конфликти и нови възможности	41
■ Владя Борисова. Организация на системата за опазване на българското нематериално културно наследство	47
■ Лора Шумкова. Литературните награди: механизми на престижа	59
■ Да правиш пари. Три погледа към Тери Пратчет	70

СЕМИОТИКА НА ПАРИТЕ

■ Карл Венерлинд. Парите говорят, но какво казват? Семиотика на парите и социален контрол	76
■ Мирослав Дачев. Семиотика на парите: три грации в света на парите	94

ГАЛЕРИЯ ПИК

■ Лихварят и неговата жена в прочитите на Мануел Редондо, Лора Шумкова и Мирослав Дачев	116
--	-----

Table of contents:

CULTURE AND MONEY

■ Interview with Ivan Iskrov, Governor of Bulgarian National Bank	5
■ <i>Money and Culture</i> about culture and money	10
■ Nikolay Nenovsky. From economy without money to gold standard. Why does Lenin change?	12
■ Radostin Vazov. On money	33
■ Nikolay Krushkov. Culture and free market economy: Conflict points and opportunities	41
■ Vladia Borisova. The organization system of Bulgarian intangible cultural heritage preservation	47
■ Lora Shumkova. Impact factories	59
■ About Terry Pratchett's Making Money	70

SEMIOTICS OF MONEY

■ Carl Wennerlind. Money talks, but what is it saying? Semiotics of money and social control	76
■ Miroslav Dachev. Semiotics of money: three graces in the moneyworld	94

GALLERY M&C

■ The Moneychanger and his wife. Readings: Manuel Redondo, Lora Shumkova, Miroslav Dachev	116
--	-----

Пари и култура е диалогично списание.

Няма друг начин да сработиш две понятия, които са белязали пътя на човешката цивилизация, освен диалога.

Културата и парите са достатъчно ярки, за да живеят самостоятелно. И самодостатъчно.

Достатъчно големи са, за да се обградят със свои езици и практики – езици и практики на културата и парите. Достатъчно значими са, за да имат свои собствени издания и политики.

Пари и култура не е списание, което иска да наруши тази хегемония. Светът на парите и светът на културата могат да бъдат разглеждани в тяхната автономност, отделно. Но те могат да бъдат разглеждани и заедно – в това вярва екипът на **Пари и култура**.

Родени в хода на човешката цивилизация, парите са част от разбирането за култура. Техните знаци исторически са задължени на различни форми на културата, част са от нейната памет. Изучаването им може да бъде положено в един очакван и необходим контекст, не по-малко важен от този на общественото развитие, стопанското развитие, историческото развитие: контекста на културата.

Културата, на свой ред, може да бъде видяна в динамичната история на парите. С етапите на своето развитие тя бележи мисленето за функциите на парите, за техните форми на съществуване като материални и идеални пари, за категориите, с които ги съизмерваме. Стопанство, култура, религия, образование само привидно обитават различни пространства. Всички те живеят заедно в големия дом на човека: в неговите амбиции и възможности, мечти и страхове, мисъл и воля, редом с понятия като богатство, ценност и значимост.

Знаците на парите и на културата са се преплитали безброй пъти – като история, като възможности, като желание. Шедьоври на човешката култура са зависели от „благосклонността“ на парите. След това са се отблагодарявали. В родилните си мъки нито една творба не знае точно колко струва. А тъй като животът ѝ е безкраен, парите са вретени във вечна вярност на шедьоврите – вярност, която се определя във висша степен от човешките желания и суета. Цената на една картина, тиражът на една книга, продажбите на един албум, зрителите на един концерт или филм, броят постановки на една пиеса са все видими форми на преплитане на парите и културата. Best, но и seller. Но има и невидими форми на преплитане. Произходът им се губи в посланията на свещените книги и митологиите, следите им отекват и днес.

Пари и култура се интересува от историята на парите, историята на културата и всички техни значими преплитания, които пораждат разкази: вълнуващи, но и раняващи със своето безличие; емблематични, но и позабравени. Всеки брой ще съдържа една основна тема, която е предварително зададен фокус за различни гледни точки и която определя облика на броя. Всеки брой, също така, ще поддържа галерия ПиК, в която отделни произведения или явления на културата, свързани с темата за парите, ще бъдат интерпретирани от различни автори.

Висше училище по застраховане и финанси вярва, че с издаването на списание **Пари и култура** може да сплоти с ентузиазма си усилията на много специалисти, убедени в силата на интердисциплинарните изследвания. Списанието е отворено за академични общности, институции и личности, които са съгласни, че историите на парите и историята на културата не са отделни истории.

ПиК

11 май 2008, Св. Св. Кирил и Методий,

София

Цена 10 лв.